Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Vol: 47 No: 2 Sayfa: 667-693
http://dergipark.gov.tr/cuefd

How Couples Perceive Their Marriage?

Seval KIZILDAĞ [a*], İrem ŞAHİN [b]

[a]Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Adıyaman/Türkiye
[b]Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Adana/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cuefd.349736

Article history:
Received 07.11.2017
Revised 07.05.2018
Accepted 11.07.2018

Keywords:
Marriage,
Couple's relationship,
Ideal marriage expectation,
Problems in the marriage,
The strategies of coping with problems in marriage

Abstract

Marriage is an important type of interpersonal relationship in terms of individual and societal mental health and, also, in terms of the social order. Based on this important effect of marriage, this study aimed to reveal how couples perceived their marriage. Participants in this study included a total of 57 married couples (114 individuals, 57 females, and 57 males) that lived in Mersin in 2015 and were approached through snowball sampling. Married couples' perceptions about their marriages were obtained through "The Marriage Perception Form" created by the researchers in this study. In this form, participants were asked about *their expectations of ideal marriage, areas where they experience problems in their marriage, strategies of coping with stressful situations in their marriages,* and *expectations about their own marriages*. Data, obtained after entering the participants' filled-out forms in the computer, were analyzed through content analysis, a qualitative analysis method. The results obtained indicated that, first of all, both women and men expected a marriage based on *love, respect,* and *understanding*. Female participants stated that they mostly experienced problems with *raising children* and *older family members* in their marriages; male participants, on the other hand, stated that they experienced problems with *raising children* and *disagreements*. However, couples express that they did not often experience problems in their marriages. Also, couples conceive that women's strategies of coping with problems included *talking, trying to keep calm,* and *keeping silent*; men's strategies of coping with problems included *trying to keep calm* and *leaving that environment*. Finally, among the participant couples, women expected a *happy* marriage based on *love* and *respect* and men similarly expected *happy and peaceful* marriage based on *love*. These results were discussed in the light of studies found in relevant literature and suggestions for researchers were offered.

Çiftler Evliliklerini Nasıl Algılıyorlar?

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cuefd.349736

Makale Geçmişi:
Geliş 07.11.2017
Düzeltme 07.05.2018
Kabul 11.07.2018

Anahtar Kelimeler:
Evlilik,
Çift ilişkisi,
İdeal evlilik beklentisi,
Evlilikteki sorunlar,
Evlilikte sorunlarla baş etme

Öz

Evlilik, birey ve toplum ruh sağlığı için aynı zamanda toplum düzeni açısından önemli bir kişilerarası ilişki biçimidir. Evlilik ilişkisinin bu önemli etkisinden dolayı bu çalışmada evli çiftlerin evliliklerini nasıl algıladıklarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu çalışmanın katılımcılarını 2015 yılında Mersin ilinde ikamet etmekte olan kartopu örnekleme yöntemi ile ulaşılmış olan toplam 57 evli çift (114 birey; 57 kadın ve 57 erkek) oluşturmaktadır. Çalışmada evli çiftlerin evlilikleri ile ilgili algıları araştırmacılar tarafından oluşturulan "Evlilik Algısı Formu" ile elde edilmiştir. Katılımcılara, bu form aracılığıyla *ideal evlilik beklentileri, evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlar, evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemler ve kendi evliliklerine ilişkin beklentilerin neler olduğu* sorulmuştur. Katılımcılara uygulanan formların bilgisayar ortamına aktarılmasının ardından elde edilen veriler, nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, öncelikle hem kadın hem de erkek katılımcılar "sevgi, saygı ve anlayış" temelinde oluşan bir evlilik beklentisi içindedirler. Kadın katılımcılar, evliliklerinde en çok "çocuk

*Author: sevalpdr@gmail.com

yöntemleri

yetiştirme ve aile büyükleri"; erkek katılımcılar ise "çocuk yetiştirme ve fikir ayrılıkları" konularında sorun yaşayabildiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, çiftler evliliklerinde sıklıkla sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda, çiftler evliliklerinde sorunlarla baş ederken, kadın katılımcılar çoğunlukla konuşmayı, sakin davranmaya çalışmayı ve sessiz kalmayı; erkek katılımcılar ise sakin davranmaya çalışma ve ortamdan uzaklaşma yolunu seçmeyi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Son olarak, çalışmaya katılan çiftlerden kadın katılımcılar kendi evliliklerinde sevgi, saygıya dayanan ve mutlu bir evlilik beklentisi içindeyken; erkek katılımcılar da benzer olarak mutlu, huzurlu ve sevgiye dayanan bir evlilik beklentisi içindedirler. Bu sonuçlar ilgili alan yazındaki çalışmalar ışığında tartışılmış ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Introduction

Marriage relationship has always been among the topics that researchers and practitioners from various fields are interested in. According to the International Statistical Research (2012), marriage rates decreased between 1980 and 2008 in the USA, Canada, France, Germany, Ireland, Italy, the Netherlands, Spain, and the UK. Also, the divorce rates in the USA, Canada, Sweden, and the UK decreased; however, those rates increased in France, Germany, Italy, the Netherlands, and Spain. In Turkey, on the other hand, there has been a drop in both marriage and divorce rates (Turkish Statistical Institute, 2016). Based on those statistics mentioned, it can be said that marriage and divorce rates change similarly in various nations.

Even though marriage is shaped through socio-cultural sources, women's and men's expectations of marriage have a more encompassing characteristic. According to Social and Demographic Tendencies Project, married individuals stated that their reasons for marriage included, respectively, "love" (93%), "life-long commitment" (87%), "companionship" (81%), "having children" (59%), and "financial stability" (31%), (Pew Research Center, 2013). Although marriage is a relationship system with hardships, one of the most important purposes in life, for many, is to have a satisfying marriage (Karney and Bradbury, 2005). Also, marriage increases well-being in the individual and shapes him/her, as in men stating that their spouses' happiness brings satisfaction in life (Carr, Freedman, Cornman, & Schwarz, 2014). It is assumed that a marriage relationship meeting expectations, where individuals feel safe, solve marriage problems encountered, and can become a *couple* as well as sustaining their own existence, may last longer and be more quality in terms of sustainability and positivity. Based on this, the marriage relationship directly affecting an individual's mental health is studied in relation to couple's perception of *ideal expectations, marriage problems, strategies of coping with marriage problems,* and *couples' expectations about their own marriages* in this research.

I. Couples' Expectations of an Ideal Marriage

As interpersonal relationships are built on mutual expectations, it is understandable that a marriage relationship is also not far from those expectations. Couples' expectations are thought to be potentially effective on the quality and duration of the marriage. Ajzen (1991) stated that an "individual's present expectations" are the most important determinants of situations and events to come. An ideal marriage includes the expectation for a partner and friend to share a trusted and loving life (Edin, Kefalas, & Reed, 2004). The married couple may consider and question whether their expectations are met in the marriage. The less the difference between an individual's expectations in the marriage and that individual's perception of expectations met, the more likely the relationship to proceed positively. Pines (1996) names "the physical, emotional, and mental exhaustion that stems from the discrepancy between reality and expectation" *the couple burnout* and states that this is an important factor leading to dissolving the marriage. Pines (1996) also explained this phenomenon built on expectations through a psycho-analytic- existential approach. Based on this approach, it is considered a synthesis of the psycho-analytic approach proposing that an individual's early childhood experiences may influence his/her later life and the existentialist approach focusing on coping with the sense of meaninglessness and the search for meaning in life. Today, an individual is expected to be emotionally and personally satisfied with the marriage relationship in general (Coontz, 2005). Married couples included love, respect, trust,

communication, shared experiences, companionship, happiness, and harmony among the reasons for sustaining their marriages (Previti & Amato, 2003). Antill, Cotton, and Tindale's (1983) study on married couples in Australia showed that both male and female married individuals expected to embrace equal roles in areas such as decision making, duties, and power share in an ideal marriage. As can be seen, expectations shape the course of a relationship and can be an important point of reference in individuals' perceptions of their marriages. As the marriage is an interpersonal relationship, particularly meeting emotional needs, married individuals may find their marriages more meaningful and they may want to sustain them.

II. Areas Where Couples Experience Problems in their Marriages

For the marriages are built on mutual expectations, expectations not met in the process may lead to some problems in the marriage. The nature of marriages normally includes repeated conflicts, arguments, and problem solving(Canel, 2012). This is often discussed in the relevant literature and the problem areas in marriages have been variously explained. For example, some leading problem areas include: romantic jealousy (Miller, Nunes, Bean, Day et al., 2014; Terling-Watt, 2001), sexuality (Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, & Willoughby, 2015; Miller, Nunes, Bean, Day et al., 2014; Terling-Watt, 2001), financial problems (Işık & Rankin, 2009; Miller, Nunes, Bean, Day et al., 2014; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, & Willoughby, 2015; Terling-Watt, 2001), alcohol or substance use (Miller, Nunes, Bean, and Day et al., 2014; Terling-Watt, 2001), issues associated with children (Pfeifer, Miller, Li, & Hsiao, 2013; Slosarz, 2002; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, & Willoughby, 2015; Tan, 1976), communication (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Gottman, 1994; Hasanoğlu, 2013; Pfeifer, Miller, Li, & Hsiao, 2013), and career decisions (Lavner, Karney, & Bradbury, 2014; Slosarz, 2002). Overall problems defined within marriages, on the other hand, include issues associated with children, religious issues, step-parents and relatives, recreation and leisure times, communication, managing domestic affairs, expression of emotions, decision making, friendship, unrealistic expectations, money management, sexuality, romantic jealousy, problem-solving, trust, independence, alcohol and substance use, career decisions, and the amount of time spent together (Lavner, Karney, & Bradbury, 2014). According to Turkish Statistical Institute data (2016), the most problematic areas among couples were about domestic responsibilities (5.9%), not having time for the family (5.4%), and smoking (5.3%). The same research also showed that the most important reason for divorce was about behaving irresponsibly and indifferently for both genders. Lavner, Karney, and Bradbury (2014) regularly measured married couples' marriage problems in a four-year study on 169 married couples. Their results showed medium-level stability in those couples' marriage problems and a significant drop in their marriage satisfaction. Also, in another study, young couples were found to experience more dissatisfaction and negativity (Birditt & Fingerman, 2003) and to provide less social support, compared to the older couples (Schnittker, 2007). As can be seen, any issue may be a problem in a marriage and those problems can be experienced in almost all marriages. In other words, regardless of being satisfactory or stressful, couples may encounter hardships in their marriages anytime (Miller, Nunes, Bean, Day et al., 2014).

A stressful marriage relationship may easily lead to depression in individuals (Whisman, 2001; Parker, Tambling, & Campbell, 2012). Negative effects of depression (being tired of living, inactivity, dissatisfaction with everything, not fulfilling responsibilities, etc.) on individuals impact the couple's marriage relationship as well and may lead to mental, physical, and emotional exhaustion on individuals. In brief, studies in the relevant literature indicate that couples experience problems in many areas and occasionally these problems may bring couples to divorce (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Coiro & Emery, 1998; Tan, 1976). This indicates the need for studies on the areas that couples experience problems.

III. Couples' Strategies of Coping with Stressful Situations in their Marriages

The inevitability of problems in marriages as well as how these problems are handled is important. Problem-solving is mostly influenced and shaped by socio-cultural characteristics. For example, in a study on 39 couples, African-American women and men stated that most sources such as religion,

spirituality, and family helped them when encountering problems in their marriages (Vaterlaus, Skogrand, & Chaney, 2015). In the mentioned study, some couples stated that they considered marriage problems as those to be solved between them and thought that problems would become more serious if communicated to others. In cultures with collectivistic values emphasized more, tendencies to hide incidents within family and marriage can often be found. The idiom about *not letting it go out of the room*, often used in Turkey, can be an example of this. Also, an optimistic view is stated to have a protective role when overcoming hardships in marriages (Neff & Geers, 2013). As stated above, not having time together is considered a marriage problem and older couples' advantage in saving time for one another contributes to their marriage (Shultz & Wang, 2011). Also, support from a partner increases the quality of the marriage relationship (Curun, 2006) and the quality of life (Baldwin, Ellis, & Baldwin, 1999). It is considered a suitable strategy, supporting harmony, for couples to openly discuss any problem and to seek solutions with understanding and tolerance. In other words, it is about building healthy communication, reacting empathically in order to prepare couples for later potential problems, and knowing the strategies of coping with and skills to solve problems before they become more serious (Ersanlı & Kalkan, 2008). In conclusion, it may be said for couples that using healthy coping strategies in marriage is effective in solving problems most likely to be experienced.

IV. Couples' Expectations about Their Own Marriages

The basic purpose of healthy and unhealthy coping strategies used by couples in solving problems experienced in marriages is to make their marriages happier and safer. The most important reason for this can be explained by the broad negative impact of an unhappy marriage on each individual within the marriage system. As the stress in marriage is a risk factor in terms of physical and mental health (Whisman 2007; Whisman & Baucom, 2012), it is understandable for couples to seek happiness and peace in marriages. Married individuals show less stress and depressive symptoms, compared to the divorced and single individuals (Carlson, 2012; Johnson & Wu, 2002). Lauer, Lauer, and Kerr (1990) stated that marriage was a defining factor in both men's and women's wellbeing. On the other hand, marriage stress is associated with low-level psychological and physical health (Kiecolt–Glaser & Newton, 2001; Whisman, 2001). Thus, unsolved marriage problems may shorten the life of marriage as they impact marriage satisfaction (Henry and Miller, 2004).

Individuals' problems in beginning and sustaining the relationship and the increase in the number of unhappy marriages in the community may impact other related systems. Particularly as unhappy marriages negatively affect children's mental health (Coiro & Eemery, 1998), new problems become inevitable. Hence, individuals have expectations for a happy marriage in order to preserve their own and family members' mental health. In brief, partners' mutual expectations in marriage are effective on each phase of the marriage. Expectations can vary based on other members' inclusion (such as a birth of a child) in the system or based on changing conditions in a marriage relationship built on mutual expectations. As expectations met to serve as pullers in marriages, expectations not met form various problem areas and may lead to stress. As each couple's relationship is unique, consulting with each partner simultaneously about their marriage may help to obtain a more wholesome picture associated with the relational aspect of the marriage. In addition, similarities and discrepancies in women's and men's perception of their marriages may help to better understand both parties and provide the researchers with ideas in new studies. Particularly today, when couple counseling is more taken into account both in theory and practice, the results of this study are considered potentially significant for the relevant literature and the researchers in the field.

Purpose of the Study

This study aims to reveal how couples perceive their marriages and seeks to respond to the following questions:

a. What are the couples' expectations of an ideal marriage?
b. What are the areas where the couples experience problems in their marriages?
c. What strategies do the couples use to cope with stressful situations in their marriages?

d. What are the couples' expectations of their own marriages?

Methods

This study, aiming to reveal couples' marriage perceptions about the ideal marriage, problem areas in marriage, strategies of coping with problems, and their expectations of marriages, is a qualitative research conducted through a phenomenological approach. The phenomenological approach is used to extensively comprehend and understand individuals' experiences of a phenomenon (Saldana, 2011). In qualitative studies conducted through the phenomenological approach, the data source consists of individuals or groups that can point out to the phenomenon (Yıldırım & Şimşek, 2016). In this context, married couples' perceptions of their marriages were examined under the headings of *ideal marriages, problem areas in marriages, their coping strategies,* and *their expectations of marriages* in this study.

Data Collection Tools

Data in this study were collected based on document analysis among qualitative methods. Document analysis involves the analysis of written materials containing information about the phenomenon or phenomena to be studied. In such research, the researcher can obtain the data needed without conducting interviews or observation (Yıldırım & Şimşek, 2016).

In this study, the personal information form, prepared by the researchers and the Marriage Perception Form, with four questions and with the theoretical fundaments based on Pines' (1996) psycho-analytic-existentialist approach, were used. The personal information form included questions about gender, age, years in marriage, number of children, and how the couples got married. The Marriage Perception Form included questions on the couples' expectations of ideal marriage, the areas of problem in their marriages, their strategies of coping with problems, and the expectations of their own marriages. These questions are similar, in terms of content, to those that Pines (1996) used in her workshop applications with couples or married individuals. Clarity in questions and their agreement with the theoretical framework were reviewed based on the views of and feedback from two professors with Ph.D. and research in the fields of marriage and family counseling.

Participants

Participants in this study, examining the married couples' perceptions of their marriages, consisted of 57 married couples (a total of 114 individuals including 57 females and 57 males), reached through the snowball sampling in Mersin province in 2015. Participant women's ages ranged between 27 and 69 and they ranged between 27 and 82 in men, with a mean age of 40.68 among the participants. Participant couples, reached for this study, had years in marriage ranging between 2 and 50. The broad age and years-in-marriage ranges in participant couples were about the richness provided by all data in a qualitative study and, also, it is about including the limited number of individuals and events or phenomena in a study, instead of the overall population. Participants' patterns of getting married, in frequency order, included the following: arranged marriage (f: 18; 31.58%), acquaintance through friends or family (f: 15; 26.32%), being introduced in an educational setting (f: 10; 17.54%), being introduced in a work setting (f: 10; 17.54%), and childhood friendship or friendship (f: 4; 7.02%). The number of children in participant couples ranged between 0 and 4: most couples (f: 24; 42.11%) had only 2 children and couples with an only child (f: 20; 35.59%) followed.

Procedure

Data in this study were collected through giving the couples the forms to fill out in 10-15 minutes and collecting them, in May 2015. Forms incompletely filled out and with missing information were excluded in the dataset and the remaining 114 forms were included in the analysis process.

Data Analysis

Data consisting of 38 pages, obtained after entering the information on forms into the computer environment, were analyzed through content analysis, a qualitative analysis method. In

content analysis, similar data are gathered around some concepts and themes to put them in an understandable order and they are interpreted (Yıldırım & Şimşek, 2016). During the content analysis process, staged coding and theme forming, stated by Smith and Osborn (2015), were conducted for the transcript of each form and the same was repeated for all transcripts. At this phase, a draft coding list was formed, firstly, based on the relevant literature. Later, each researcher reviewed the dataset to independently code. Following the review of data set and coding, amendments that could be made on the draft coding list were discussed. Later, an expert was consulted and the main coding list was formed through feedback from the expert. Thus, the researcher bias that could be experienced in qualitative research was minimized.

In the process of reporting the findings obtained through analyzing the data collected, direct quotations of participant statements were included and the consistency of obtained findings as a whole was reviewed. In order to describe the existing phenomenon in its purest state, when reporting the findings, direct quotations were conveyed with codes such as *W1 – W57* for women and *M1 – M57* for men, added in parenthesis following the relevant quotations belonging to the participants. Direct quotations of participant statements were included in order to increase the validity of this study.

For the external validity in this study, explanations were included for other researchers to later test the findings obtained. Hence, the findings in this study were meant to be easily re-tested in similar research processes. For the external reliability of this study, participants in this study were clearly described. The method of obtaining the documents and the process of analyzing the data through document review was explained in details. Also, the raw data in this study were saved to allow other researchers to review. For internal reliability, the data were analyzed by the researchers and an expert at different times and the coding obtained by both were compared and contrasted.

Findings

Findings obtained through analyzing the data collected from married couples in this study were grouped and later presented under the following categories: *couples' expectations of ideal marriage, areas where couples experience problems in their marriage, strategies of coping with stressful situations in couples' marriages,* and *expectations about couples' own marriages*.

I. Findings associated with Couples' Expectations of an Ideal Marriage

Findings associated with couples' expectations of an ideal marriage, for women and men in a comparative manner, are included in Table 1 below:

Table 1.

Couples' Expectations of an Ideal Marriage

Female Participant			Male Participant		
Statement	F	%	Statement	f	%
Respect	45	25.42	Love	34	25.37
Love	32	18.08	Respect	31	23.13
Understanding	23	12.99	Understanding	18	13.43
Sharing Life	12	6.78	Establishing Healthy Communication	8	5.97
Loyalty	10	5.65	Opportunity to be able to be Us	7	5.22
Peace	9	5.08	Happiness	6	4.48
Getting on well	6	3.39	Loyalty	5	3.73
Establishing Healthy Communication	5	2.82	Getting on well	4	2.99
Receiving Attention	5	2.82	Trust	3	2.24
Happiness	5	2.82	Opportunity to be able to be	2	1.49

			Me		
Trust	4	2.26	Supportive	2	1.49
Sacrificing	4	2.26	Honesty	2	1.49
Unconditional Acceptance	3	1.69	Peace	2	1.49
Opportunity to able to be Me	3	1.69	Sincerity	2	1.49
Fun	3	1.69	Discipline	1	0.75
Sincerity	2	1.13	Order	1	0.75
Sexual Attractiveness	1	0.56	Sacrificing	1	0.75
Having Children	1	0.56	Arranged Marriage	1	0.75
Being Supportive	1	0.56	Couples seeing each other less	1	0.75
Exciting	1	0.56	Reasonable Relationship	1	0.75
Patience	1	0.56	Non-violent	1	0.75
Being Healthy	1	0.56	Half-emotional and half-reasonable Relationship	1	0.75
Total	177	100	Total	134	100

A review of participants' expectations of an ideal marriage indicated that female participants mostly emphasized the concepts of *respect* (25.42%), *love* (18.08%), and *understanding* (12.99%) and male participants mostly emphasized *love* (25.37%), *respect* (23.13%), and *understanding* (13.43%). Also, the female participants' expectations of an ideal marriage included the following: *having time together, loyalty, attention, trust,* and *sacrifice*; male participants' expectations, on the other hand, included *healthy communication, loyalty,* and *opportunity to be able to be us*.

Examples of participant couples' statements about expectations of an ideal marriage are as follows:

> *Sharing life with a sexually attractive partner, definitely being in love, while respecting his/her personality, feelings, and the world and political views, without limiting each other's living space (W2).*
>
> *Marriages with spouses seeing each other less (M2)...*
>
> *I can describe it as mutual understanding, love and respect, tolerance, honesty, being simple, far from showing off, and agreement on mutual issues. Respect is very important (W7).*
>
> *Marriage is a process going on with spouses' mutual respect and trust (M7).*
>
> *Shared worldview, shared likes and tastes, being a good friend, and mutual tolerance and empathy (W21)…*
>
> *Being a couple involves a mutual process with the awareness of being me as well as us in a mental reciprocation and also with mutual targets through which spouses contribute to each other in terms of improvement (M21).*
>
> *Marriage is about being honest, loving, understanding, and constructive (W38).*
>
> *Togetherness with mutual understanding, listening, attention to views and offers... It is very important to go along with rules of mutual love and respect. Not inclining towards violence, not even verbally, perceiving spouse's problems as own issues, and standing by him/her in bad days (M38).*
>
> *Being able to make friends before the man-and-wife relationship, powerful communication, being able to respect personal spaces, tastes, and demands (W55)…*
>
> *Powerful mutual dialogue and communication (M55)…*

II. Findings associated with the Areas where Couples Experience Problems in Marriage

Findings associated with couples' problem areas in marriage, for women and men in a comparative manner, are included in Table 2 below:

Table 2.
Problem Areas in Marriages

Female Participant			Male Participant		
Statement	f	%	Statement	f	%
Raising Children	13	18.31	No Problems Experienced	13	18.31
No Problems Experienced	11	15.49	Raising Children	10	14.08
Elders	7	9.86	Discrepant Views	9	12.68
Domestic Responsibilities	6	8.45	Domestic Responsibilities	6	8.45
Indifference	6	8.45	Elders	5	7.04
Unable to Share Decisions	5	7.04	Financial Issues	4	5.63
Social Activities	4	5.63	Social Life	4	5.63
Personality Traits (Being Dominant, Spouse being Impatient, Spouse being Scrupulous and Rule-Based)	3	4.23	Sexuality	3	4.23
Cultural Difference	2	2.82	Indifference	3	4.23
Financial Issues	2	2.82	Untidiness/Disorder	2	2.82
Male Dominance	2	2.82	Alcohol Use	2	2.82
Communication Problems	2	2.82	Work Hours	2	2.82
Alcohol Use	1	1.41	Crisis Resolving Skill	2	2.82
Sexuality	1	1.41	Jealousy	1	1.41
Postponed Plans	1	1.41	Outfit	1	1.41
Old Habits	1	1.41	Personal Issues	1	1.41
Jealousy	1	1.41	Cultural Difference	1	1.41
Loss of Respect	1	1.41	The Issue of Respect	1	1.41
Sleep Problems	1	1.41	Time spent on social media	1	1.41
Third Parties	1	1.41	Total	71	100
Total	71	100			

As can be seen in Table 2, a review of areas where participants experience problems in their marriages indicates that female participants pointed out to, respectively, *raising children* (18.31%) and *issues with elders* (9.86%) as areas of problem and some female participants stated that they experience *no problems at all in their marriages* (15.49%). Male participants mostly pointed out to *raising children* (14.08%) and *disagreeing spouse views* (12.68%); they also often said that they experienced *no problems at all* (18.31%). In addition to these, female participants stated that they experienced problems in issues such as *domestic responsibilities* and *indifference* and male participants said that they experienced problems in issues such as *finances* and *sexuality*.

Examples of participant couples' statements about problem areas in their marriages are as follows:

Elders and raising children (W6)…
Child and family (M6)…
Our worldviews may be different. Our love statements are different (W13)…
Criticizing approach and sharing the love (M13)…
We do not experience problems (W24)…
No issues at all (M24)…
Communication with children (W33)…
Raising kids (M33)…
My spouse's family occupies a space more than needed in our marriage. My spouse has more time with his/her family. This becomes a problem (W44)…

III. Findings associated with Couples' Strategies of Coping with Stressful Situations in Their Marriages

Findings associated with couples' strategies of coping with stressful situations in marriage, for women and men in a comparative manner, are included in Table 3 below:

Table 3.

Couples' Strategies of Coping with Stressful Situations in Their Marriages

Female Participant			Male Participant		
Statement	f	%	Statement	f	%
Talking	31	44.92	Talking	27	45.76
Keeping Peaceful	18	28.09	Keeping Calm	13	22.03
Keeping Silent	10	14.49	Going to Peaceful Environments	8	13.56
Going to Calm Environments	4	5.80	Keeping Silent	3	5.08
Ignoring	2	2.90	Cannot Cope With	3	5.08
Sharing with Friends	1	1.45	Apologizing	2	3.39
Yelling	1	1.45	Sharing with Friends	1	1.69
Cannot Cope With	1	1.45	Being Hopeful for Future	1	1.69
Travelling Far Away together	1	1.45	Unnecessarily Spending Money	1	1.69
Total	69	100	Total	59	100

A review of findings associated with the participants' coping strategies against stressful situations in their marriages indicated the following: women mostly coped with the stressful situations in their marriages by *talking* (44.92%), *keeping calm* (28.09%), and *keeping silent* (14.49%). Men, on the other hand, *talked* (45.76%), *kept calm* (22.03%), and *visited peaceful environments* (13.56%) to cope with stressful situations in their marriages. In addition, female participants included *going away* from where the stressful situation took place and *ignoring* the stressful situation; male participants included *keeping silent* and *apologizing* as strategies for coping with stressful situations.

Examples of participant couples' strategies for coping with stressful situations in their marriages are as follows:

Talking to each other…when he talks loudly, I keep silent; when I talk loudly, he keeps silent and the problem does not linger. At a better time, mistakes and wrongs are discussed (W16).
Talking (M6)…
I prefer to keep silent; when things calm down, I talk about the issue (W29).
Talking peacefully (M29)…
By going away from the environment where the things develop (W42)…
Keeping my calm (M42)…
I will fight my tongue (W47).
I will be patient (M47).
I will take the path of least resistance (W56).
I will take a walk, getting out of home (W56).

IV. Findings about Couples' Expectations of their Own Marriages

Findings associated with couples' expectations of their own marriages, for women and men in a comparative manner, are included in Table 4 below:

Table 4.

Couples' Expectations of their Own Marriages

Female Participant			Male Participant		
Statement	f	%	Statement	f	%
Love	29	16.11	Happiness	28	23.33
Happiness	27	15.00	Peace	19	15.83
Respect	21	11.67	Love	14	11.67
Peace	20	11.11	Respect	13	10.83
Tolerant	13	7.22	Tolerance	10	8.33
Issues about Children	10	5.56	Issues about Children	8	6.67
Pay Attention	10	5.56	Sustainability	8	6.67
Sustainability	9	5.00	Being Healthy	5	4.17
Based on Trust	8	4.44	Supportive	2	1.67
Being Healthy	8	4.44	Honesty	2	1.67
Dependence	4	2.22	Loyalty	2	1.67
Effective Communication	4	2.22	Reliable	2	1.67
Sacrificing	3	1.67	Financial Power	2	1.67
Honesty	2	1.11	Order	1	0.83
Being Supportive	2	1.11	Sacrificing	1	0.83
Loyalty	2	1.11	Believe in it	1	0.83
Responsibility	2	1.11	Personal Independence	1	0.83
Exciting	1	0.56	Getting on Well	1	0.83
Believe in it	1	0.56	Total	120	100
Personal Independence	1	0.56			
Independent of the Root Family	1	0.56			
Order	1	0.56			
Success	1	0.56			
Total	180	100			

A review of the findings associated with the couples' expectations of their own marriages indicated the following: women were found to expect a *happy* (15.00%) marriage based on *love* (16.11%) and *respect* (11.67%). Men, on the other hand, were found to expect a *happy* (23.33%) and *peaceful* (15.83%) marriage based on *love* (11.67%). Also, for both women and men, *being tolerant* and *agreeing on the issues of children* are among important expectations.

The following are some examples of couples' expectations of their own marriages in this study:

The expectation of my own marriage is about leading a happy life based on tolerance, attention, peace, and love. Rather than a decreasing mutual love, making the best of marriage with increasing love (W3)…

It needs to go on in peace, happiness, joy, and the good life (M3).

Witnessing my children's happiness… Sharing the same life with my spouse throughout my life time; traveling to different places; a fulfilled life (W9)…

Raising our children and letting them study and have a job…witnessing their marriages and looking after their children (M9)…

Preserving our health and happiness to enjoy life with our child (W20)…

Living a happy, peaceful, and healthy life with my child (M20)…

Leading a good and happy marriage based on mutual love, respect, understanding, and tolerance without interfering in one another's dealings (W36)…

Love, respect, tolerance, and mutual understanding (M36)…

Being in the needed communication; I think a healthy communication is the best key (W51).

A good home, children, and when they have good jobs and homes (M51)…

Discussion and Conclusion

This study aims to reveal the participant couples' perceptions of marriage relationships showed a general frame of couples' expectations of an ideal marriage, the problems that they experienced in marriage, how they coped with the stressful situations in their marriages, and the expectations of their own marriages. These results are discussed within the basic questions of this study below.

I. Discussion and Conclusion about the Couples' Expectations of an Ideal Marriage

A review of couples' expectations of an ideal marriage in this study showed that both female and male participants expected a marriage to be based on *love, respect,* and *understanding*. This finding is consistent with the findings of studies in the relevant literature. For example, Canel (2012) stated that, in a love-based bond, partners could have a closer relationship through discovering each other's feelings, thoughts, and differences in behaviors and by accepting those differences, namely, showing each other respect and understanding. Akgün and Polat Uluocak (2010) stated that, in order to resolve within-family conflicts and establish a more effective communication medium, it is important for couples to be more respectful and understanding towards each other when communicating. Marriage satisfies an individual's needs to love someone and be loved by someone and it also prepares the environment to share love (Tan, 1976). Today, in a marriage relationship, an individual's emotional and personal satisfaction is emphasized (Coontz, 2005) and love, respect, trust, communication, shared experiences, companionship, happiness, and harmony (Previti & Amato, 2003) are said to be the reasons to sustain a marriage. Still, the most important factor leading to a couple's divorce is found to be about behaving irresponsibly and indifferently (TUIK, 2016). As can be seen, the expectation for an ideal marriage may expand based on the romantic and personal aspects of the marriage. In terms of perceptions of an ideal marriage, couples put conditions to survive as *me* and *we* (couple), such as love, respect, and understanding, in the center. In addition, in this study, expectations about sharing the life, establishing a healthy communication, loyalty, and support from a spouse, sexuality, and attention were mentioned. Although these expectations may be considered both local and global, the arranged marriage expectation mentioned by a male participant may be included among marriage expectations found in Turkey and in societies with similar socio-cultural structures.

II. Discussion and Conclusion about the Couples' Problem Areas in Marriage

The problems, most frequently experienced by the participants in this study, included *raising children* and *elders* for women and *raising children* and *disagreeing views* for men. This finding is consistent with the findings of studies in relevant literature (Lavner, Karney, & Bradbury, 2014; Pfeifer, Miller, Li, & Hsiao, 2013; Slosarz, 2002; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, & Willoughby, 2015; Tan, 1976). However, both women and men stated that they did not often experience problems in their marriages. The underlying issue behind those problem areas is about the communication problems that the couples experience. Couples as parents may disagree on issues such as having children, the number of children, and raising children and they have difficulty solving problems based on these. We find communication as a serious problem at this point (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Gottman, 1994; Hasanoğlu, 2013; Pfeifer, Miller, Li, & Hsiao, 2013). Also, a considerable number of participants stating that they did not experience problems in their marriages could be hiding the reality because they tend to behave along with the saying "don't let it out of this room" used for marriage and its privacy in Turkey. For example, in a study conducted by Vaterlaus, Skogrand, and Chaney (2015), couples stated that the problems in their marriages were those that they needed to solve and they thought that when a third party was informed, the problem could be more serious. This finding indicates that couples may not be motivated to seek for professional support for their marriages.

III. Discussion and Conclusion about the Strategies that Couples Used to Cope with Stressful Situations in their Marriages

A review of findings associated with the participants' coping strategies against stressful situations in their marriages in this study indicated the following: women mostly coped with the stressful situations in their marriages by talking, keeping calm, and keeping silent. Men talked, kept calm, and visited peaceful environments to cope with stressful situations in their marriages. These findings are consistent with the findings of the studies found in the relevant literature (Ersanlı & Kalkan, 2008; Vaterlaus, Skogrand, & Chaney, 2015). Whether these coping strategies are healthy must be discussed. Whether a coping strategy is healthy can be decided within its own dynamics. When the coping strategies that couples use work in solving the relationship problems in general, when the problems do not repeat, and when they do not become more complicated, those strategies can be considered functional for those couples. Healthy implementation of communication can always impact the quality and quantity of a relationship. Hence, communication is an important issue at this point as well. Although couples' coping strategies in this study were primarily communication-based, an optimistic view (Neff & Geers, 2013), spouses' having time for each other (Shultz & Wang, 2011), and support from spouses (Baldwin, Ellis, & Baldwin, 1999; Curun, 2006) are considered important sources in coping with problems in literature. As mentioned earlier, couples stated that they did not experience problems in their marriages. This finding can be explained with efforts to preserve the privacy around marriages in Turkey and it can also point out to lack of efforts for couples to consult with professional support such as marriage and family consulting. This can be understandable because obstacles in couples' search for assistance are considered more scaring than the existing real obstacles (Doss, Simpson, & Christensen, 2004). Even though this is not realistic, it can prevent couples from seeking professional help. Hence, couples in this study did not state that they needed or received professional help. Yet, professional support such as counseling for couples can reduce or remove risks that could occur in marriages,

IV. Discussion and Conclusion about Couples' Expectations of their Own Marriages

In this study, both female and male participants stated that they mostly expected *love, respect, peace,* and *a happy marriage*. A reverse reading of this finding indicates that it is understandable for married couples to expect happiness throughout their marriage because an unhappy marriage hurts individual's own and other family members' mental health. Some individuals are even motivated to get married only to be happy; findings of married individuals showing less stress and depressive symptoms, compared to divorced or single individuals (Carlson 2012; Johnson & Wu, 2002), can be motivating in such situations. In other words, marriage is a determinant of wellbeing on both women and men (Lauer, Lauer, & Kerr, 1990). On the other hand, marriage stress is associated with low levels of psychological and physical health (Kiecolt–Glaser & Newton, 2001; Whisman, 2001). A stressful marriage relationship may push individuals to easily get depressed (Whisman, 2001; Parker, Tambling, & Campbell, 2012). Negative effects (being tired of living, inactivity, not enjoying anything, not fulfilling responsibilities, etc.) of depression on the individual impacts the couple's marital relationship and this may lead to mental, physical, and emotional exhaustion on couples. Also, unhappy marriage may negatively impact the family system.

Suggestions

Results obtained in this study, based on marriage expectations and aiming to reveal how couples perceived their marriages from different angles, can be supported by empirical studies with more generalizability. Participants in this study consisted of married couples living in Mersin province only. Further research with data to be collected in other provinces with various socio-cultural characteristics in Turkey may expand the current study. Also, it is important to organize efforts to provide professional support toward a stressful child and family problems most frequently experienced by individuals, based on this study. In addition, in order for couples' problem-solving strategies to be more on professional levels with sustainability, it may be functional to determine effective problem-

solving skills and to improve those skills through psycho-educational efforts. In order to reduce the negative effect of hiding behavior in terms of problems experienced in marriages, preventive counseling may be provided within marriage education.

Türkçe Sürümü

Giriş

Evlilik ilişkisi her zaman farklı disiplinlerde çalışan araştırmacı ve uygulamacıların ilgilendikleri konulardan biri olmuştur. Uluslararası İstatistik Araştırması'na (2012) göre evlenme oranlarında 1980-2008 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Fransa, Almanya, İrlanda, İtalya, Hollanda, İspanya, İngiltere'de düşüş gözlenmiştir. Aynı zamanda, boşanma oranları Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İsveç ve İngiltere'de düşerken; Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda ve İspanya'da yükselmiştir. Türkiye'de ise hem evlenme hem de boşanma oranlarında bir düşüş gözlenmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2016). Söz konusu bu istatistiklerden hareketle, evlilik ve boşanma oranlarının ülkelere göre benzer şekilde değiştiği söylenebilir.

Evlilik sosyokültürel kaynaklarla şekillense de evlilikte kadın ve erkeklerin beklentileri daha kapsayıcı bir özellik taşımaktadır. Sosyal ve Demografik Eğilimler Projesi verilerine göre evli bireyler, evlenme nedenlerini sırasıyla "aşk" (%93), "yaşam boyu bir anlaşma" (%87), "birliktelik" (%81), "çocuk sahibi olma" (%59), "ekonomik düzen" (%31) olarak ifade etmişlerdir (Pew Araştırma Merkezi, 2013). Evlilik zorlukları olan bir ilişki sistemi olsa da; çoğu insan için hayattaki en önemli amaçlardan biri doyum sağlayan bir evliliğe sahip olmaktır (Karney & Bradbury, 2005). Aynı zamanda, evlilik bireyin iyilik halini artırır ve onu şekillendirir; öyle ki erkekler eşlerinin mutluluklarıyla yaşam doyumu sağladıklarını ifade etmişlerdir (Carr, Freedman, Cornman ve Schwarz, 2014). Beklentilerin karşılandığı, bireylerin kendilerini güvende hissettikleri, evlilikte yaşadıkları sorunları çözebildikleri, kendi varlıklarını da ortaya koyarak "çift" olabildikleri evlilik ilişkisinin devamlılık ve olumluluk açısından daha uzun ve nitelikli olabileceği düşünülmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada bireyin ruh sağlığını doğrudan etkileyen evlilik ilişkisi "ideal beklentiler" "evlilik sorunları" "evlilik sorunlarını çözme yöntemleri" ve "çiftlerin kendi evliliklerine yönelik beklentilere" ilişkin çiftlerin algıları üzerinden incelenmiştir.

I. Çiftlerin İdeal Evlilikten Beklentileri

Kişilerarası ilişkiler karşılıklı beklentiler üzerine kurulduğundan evlilik ilişkisinin de bu beklentilerden uzak olmaması anlaşılır bir durumdur. Çiftin beklentilerinin evliliğin niteliği ve süresi üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Ajzen (1991) gelecek durumların ve olayların en önemli belirleyicisinin *"bireyin şimdiki beklentileri"* olduğunu ifade etmiştir. İdeal bir evlilikte güven duyulan ve aşk dolu bir yaşamı paylaşacak bir ortak ve arkadaş beklentisi vardır (Edin, Kefalas ve Reed, 2004). Evli çift ilişki boyunca, evlilikten beklentilerinin karşılanıp karşılanmadığını değerlendirebilir ve ilişkilerini sorgulayabilir. Bireyin evlilikteki beklentileri ile bu beklentilerin gerçekleşme durumunu algılayışı arasındaki fark ne kadar azsa ilişkinin olumlu ilerleme olasılığı o kadar yükselmektedir. Pines (1996), *"beklentiler ile gerçeklerin uyuşmadığında ortaya çıkan fiziksel, duygusal ve zihinsel yorgunluk durumunu"* eş tükenmişliği olarak ifade etmektedir ve bu durumun evliliğin bozulmasında önemli bir gerekçe olduğunu vurgulamaktadır. Aynı zamanda Pines (1996) beklentiler üzerine kurulu olan bu durumu psikanalitik-varoluşçu yaklaşım ile açıklamaktadır. Bu yaklaşıma göre bireyin erken çocukluk yaşantıları onun ilerideki yaşamını etkileyebileceğini savunan psikanalitik yaklaşım ile hayatta anlam arayışı ve anlamsızlık duygusuyla baş etmeyi savunan varoluşçu yaklaşımın sentezi olarak görülmektedir. Günümüzde evlilik ilişkisinden genel olarak evli bireyin duygusal ve kişisel doyum sağlaması beklenmektedir (Coontz, 2005). Evli bireyler evliliklerini devam ettirme gerekçelerini ise aşk, saygı, güven, iletişim, ortak yaşantı, arkadaşlık, mutluluk, uyum olarak açıklamışlardır (Previti ve Amato, 2003). Antill, Cotton ve Tindale (1983) tarafından Avusturalya'da evli bireyler üzerinde gerçekleştirilen çalışmada hem kadın hem de erkek evli bireylerin ideal evlilikte eşlerin karar verme, görev ve güç paylaşımı gibi alanlarda eşitlikçi roller benimsemesini bekledikleri görülmüştür. Görüldüğü üzere, beklentiler bir ilişkinin seyrini şekillendirmekte ve bireylerin evliliklerine dair algılarında önemli bir referans noktası olabilmektedir. Evliliğin özellikle duygusal ihtiyaçların karşılanmasını sağlayan bir

kişilerarası ilişki olmasından hareketle, beklentiler aracılığıyla evli bireyler evliliklerini daha anlamlı bulabilir ve devamlılığını isteyebilirler.

II. Çiftlerin Evliliklerinde Sorun Yaşadıkları Alanlar

Evlilik karşılıklı beklentiler üzerine temellendiğinden süreç içerisinde bu beklentilerin gerçekleşmemesi evlilikte birtakım sorunların yaşanmasına neden olabilir. Evliliğin doğasında çatışma, tartışma ve çözüm bulma sürekli tekrarlanan ve normal birer süreçtir (Canel, 2012). İlgili alan yazında bu konu sıklıkla ele alınmıştır ve evlilikteki sorun alanları çeşitli gerekçelerle ile açıklanmıştır. Örneğin, romantik kıskançlık (Miller, Nunes, Bean, Day vd. 2014; Terling-Watt, 2001), cinsellik (Su, Miller, Canlas, Li, Hsiaove Willoughby, 2015; Miller, Nunes, Bean, Day vd. 2014;; Terling-Watt, 2001), ekonomik sorunlar (Işık ve Rankin, 2009; Miller, Nunes, Bean, Day vd. 2014; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao ve Willoughby, 2015; Terling-Watt, 2001), alkol veya madde kullanımı (Miller, Nunes, Bean, Day vd. 2014; Terling-Watt, 2001), çocuklarla ilgili konular (Pfeifer, Miller, Li ve Hsiao, 2013; Slosarz, 2002; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, ve Willoughby, 2015; Tan, 1976), iletişim (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Gottman, 1994; Hasanoğlu, 2013; Pfeifer, Miller, Li ve Hsiao, 2013), kariyer kararları (Lavner, Karney ve Bradbury, 2014; Slosarz, 2002) evlilikteki başlıca sorun alanları olarak sıralanmaktadır. Evlilikte tanımlanan genel problemler ise çocuklarla ilgili konular, dini konular, üvey ebeveyn-akrabalar, eğlenme ve dinlenme zamanları, iletişim, ev işleri yönetimi, duyguların ifadesi, karar verme, arkadaşlık, gerçekçi olmayan beklentiler, para yönetimi, cinsellik, romantik kıskançlık, problem çözme, güven, bağımsızlık, madde ve alkol kullanımı, kariyer kararları ve birlikte geçirilen zamanın miktarı olarak ifade edilmektedir (Lavner, Karney ve Bradbury, 2014). Türkiye İstatistik Kurumu (2016) verilerinden hareketle, eşler arasında en fazla sorun yaşanan alanın %5,9 ile ev ile ilgili sorumluluklar; %5,4 ile ailece birlikte vakit geçirmeme ve %5,3 ile sigara alışkanlığı olmuştur. Ayrıca, bu araştırmada en önemli boşanma nedeninin her iki cinsiyette de sorumsuz ve ilgisiz davranma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lavner, Karney ve Bradbury (2014) tarafından 169 evli çift üzerinde yapılan ve dört yıl süren bir araştırmada evli çiftlerin evlilik problemleri düzenli aralıklarla ölçülmüştür, sonuçta bu çiftlerin evlilik problemleri ortalama düzeyde bir istikrar gösterirken evlilik memnuniyetlerinde önemli düşüş gözlenmiştir. Ayrıca, başka bir çalışmada yaşlı çiftlerle karşılaştırıldığında genç çiftlerin daha fazla doyumsuzluk ve olumsuzluk yaşadıkları (Birditt & Fingerman, 2003) ve daha az sosyal destek sağladıkları gözlenmiştir (Schnittker, 2007). Görüldüğü üzere, evlilikte herhangi bir konu sorun haline gelebilir ve neredeyse her evlilikte bu sorunlar yaşanabilir. Bir başka ifade ile doyum sağlayıcı veya stresli olup olmasa da çiftler ilişkilerinde zorlukları her zaman deneyimleyebilirler (Miller, Nunes, Bean, Day vd. 2014).

Stresli bir evlilik ilişkisi, bireylerin kolayca depresyona girmelerine neden olabilmektedir (Whisman, 2001; Parker, Tambling ve Campbell, 2012). Depresyonun birey üzerindeki olumsuz etkileri (hayattan bıkma, hareketsizlik, hiçbir şeyden zevk almama, sorumlulukların yerine getirilmemesi vb.) çiftin evlilik ilişkisini de etkilemekte ve çiftler üzerinde zihinsel, fiziksel ve duygusal yorgunluğa yol açabilmektedir. Özetle, ilgili alan yazın incelendiğinde çiftlerin pek çok alanda sorun yaşadıkları ve kimi zaman bu sorunların çiftleri boşanmaya kadar götürdüğü gözlenmiştir (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Coiro & Emery, 1998; Tan, 1976). Bu durum da çiftlerin hangi alanlarda sorun yaşadıklarını belirlemeye çalışan araştırmalara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

III. Çiftlerin Evliliklerinde Stres Yaratan Durumlarla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemler

Evlilikte sorunların kaçınılmaz olması ile birlikte bu sorunların nasıl ele alındığı da önemli bir konudur. Sorunların çözülmesi çoğu zaman sosyokültürel özelliklerden etkilenmekte ve buna göre şekillenebilmektedir. Örneğin, 39 çift üzerinde yapılan bir çalışmada, Afrikalı-Amerikalı kadın ve erkekler evlilik sorunlarında kendilerine daha çok din, maneviyat ve aile gibi kaynakların destek olduğunu belirtmişlerdir (Vaterlaus, Skogrand ve Chaney, 2015). Söz konusu bu çalışmada bazı çiftler evlilik sorunlarının çiftlerin kendi aralarında çözmesi gereken bir sorun olduğunu; başkalarına ifade edilen sorunların daha da büyüyeceği düşüncesine sahiptirler. Toplulukçu değerlerin daha fazla ön plana çıktığı kültürlerde aile ve evlilik içinde meydana gelen olaylara yönelik gizleme eğilimleri sıkça

gözlenebilmektedir. Türkiye'de sıklıkla kullanılan "kol kırılır yen içinde kalır" atasözü bu duruma örnek olarak verilebilir. Ayrıca iyimser bir bakış açısının da evlilikte zorlukların üstesinden gelme konusunda koruyucu bir role sahip olduğu belirtilmektedir (Neff ve Geers, 2013). Yukarıda ifade edildiği üzere, eşlerin birlikte zaman geçirememesi bir evlilik sorunu olarak ele alınırken; yaşlı çiftlerin birbirine zaman ayırma konusunda daha avantajlı bir durumda olmaları (Shultz & Wang, 2011) evliliğe katkı sağlamaktadır. Ayrıca, eşten alınan destek evlilik ilişkisinin kalitesini (Curun, 2006) ve yaşam kalitesini de artırmaktadır (Baldwin, Ellis ve Baldwin, 1999). Eşlerin aralarındaki her türlü sorunu açıkça tartışarak anlayış ve hoşgörüyle çözüm araması, bir başka ifadeyle sağlıklı iletişim kurması ve empatik tepki vermesi çiftleri gelecekteki olası sorunlar için hazırlaması ve bu sorunlar çözülemez hale gelmeden çatışmalarla baş etme yollarını ve çözme becerilerini öğrenmesi, çift uyumunu artıran uygun bir yöntem olarak bilinmektedir (Ersanlı ve Kalkan, 2008). Sonuç olarak, eşlerin sağlıklı baş etme yollarını kullanmaları evlilikte yaşanması büyük olasılık olan sorunların çözümünde etkili olduğu söylenebilir.

IV. Çiftlerin Kendi Evlilikleriyle İlgili Beklentileri

Çiftlerin evliliklerinde yaşadıkları sorunları çözerken kullandıkları sağlıklı veya sağlıksız baş etme yöntemlerinin temel amacı evliliklerini daha mutlu ve güvenli bir hale getirebilmektir. Bunun en önemli nedeni, mutsuz bir evliliğin evlilik sistemindeki her bireye birçok açıdan zarar vermesi ile açıklanabilir. Evlilikteki stres fiziksel ve ruhsal sağlık için bir risk faktörü oluşturduğundan (Whisman 2007; Whisman ve Baucom 2012) çiftlerin evliliklerinde mutluluk ve huzur aramaları anlaşılabilir bir durumdur. Evli bireyler boşanmış ya da evli olmayanlara kıyasla daha az stres ve depresif semptomlar göstermektedirler (Carlson 2012; Johnson ve Jian Wu 2002). Lauer, Lauer ve Kerr (1990) evliliğin hem kadınların hem de erkeklerin iyi oluşları üzerinde belirleyici bir faktör olduğunu belirtmektedirler. Buna karşın, evlilik stresi düşük psikolojik ve fiziksel sağlık ile ilişkilendirilmektedir (Kiecolt–Glaser & Newton, 2001; Whisman, 2001). Buradan hareketle, çözülmemiş ilişki problemleri evlilik doyumunu etkilediği için (Henry ve Miller, 2004) evliliğin de ömrünü azaltabilir.

Bireylerin ilişkiye başlama veya ilişkiyi devam ettirme konusunda yaşadığı sorunlar, toplumda mutsuz evliliklerin artması ve bu tip evliliklerin diğer ilişki sistemlerini de etkilemesine neden olabilir. Öncelikle mutsuz evlilikler çocukların ruh sağlığı üzerinde de olumsuz etkiye sahip olacağından (Coiro ve Emery; 1998) yeni sorunların doğması kaçınılmaz olur. Böylece bireyler öncelikle kendilerinin ve aile bireylerinin ruh sağlığını korumak için mutlu bir evlilik beklentisi içerisine girmektedirler. Özetle, evlilikte eşlerin birbirlerinden beklentileri evliliğin neredeyse her aşamasında etkilidir. Karşılıklı beklentiler üzerine kurulu evlilik ilişkisinde sisteme dahil olan diğer üyelerle birlikte (çocuğun doğumu gibi) veya değişen koşullara göre beklentiler çeşitlenebilmektedir. Karşılanan beklentiler evlilikte lokomotifi görevi görürken, karşılanamayan beklentiler evlilikte çeşitli sorun alanları oluşturmakta ve strese neden olabilmektedir. Her çift ilişkisi kendine özgü olduğundan eşlerin evliliklerine ilişkin her birinden aynı anda görüş alınması evliliğin ilişkisel boyutu ile ilgili daha bütüncül bir resim ortaya koyabilir. Aynı zamanda, kadınların ve erkeklerin evliliklerini algılamalarında gözlemlenen benzerlikler veya farklılıklar iki tarafın da daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir ve araştırmacılara yeni çalışmalarda fikir sunabilir. Özellikle çift danışmasının hem teoride hem de uygulamada daha çok dikkate alındığı günümüzde ilgili alanyazın ve alan çalışanları açısından bu çalışmanın sonuçlarının anlamlı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı evli çiftlerin evliliklerini nasıl algıladıklarını ortaya koymaktır. Bu amaçla sırasıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

a. Çiftlerin ideal evlilik beklentisi nelerdir?
b. Çiftlerin evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlar nelerdir?
c. Çiftlerin evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemler nelerdir?
d. Çiftlerin kendi evliliklerine ait beklentileri nelerdir?

Yöntem

Çiftlerin ideal evlilik, evlilikte sorun alanları, sorun çözme yöntemleri ve evlilikten beklentilerine ilişkin evlilik algılarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma olgu bilim yaklaşımı bağlamında ele alınmış nitel bir araştırmadır. Olgu bilim yaklaşımı, bireylerin bir olguyu deneyimleme şekillerini kapsamlı olarak kavramak ve anlamak amacıyla kullanılmaktadır (Saldana,2011). Olgu bilim yaklaşımıyla gerçekleştirilen nitel araştırmalarda, veri kaynağı olguyu yansıtabilecek kişi ya da gruplardır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu bağlamda, bu araştırmada evli çiftlerin evliliklerine ilişkin algıları "ideal evlilik, evlilikteki sorun alanları, sorun çözme yöntemleri ve evlilikten beklentileri" başlıkları altında incelenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır ve bu tür araştırmada, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Araştırmada, araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile kuramsal temelini Pines'ın (1996) psikanalitik-varoluşçu yaklaşımından alan ve dört sorudan oluşan "Evlilik Algısı Formu" kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcılara; cinsiyet, yaş, evlilik yılı, çocuk sayısı ve evlenme biçimleri sorulmuştur. Evlilik Algısı Formu'nda ise ideal evlilikten beklentileri, evlilikte sorun yaşamakta oldukları alanlar, bu sorun çözme yöntemleri ve kendi evliliklerinden beklentilerini ortaya çıkarmaya yönelik sorular yer almaktadır. Bu sorular Pines'in (1996) atölye çalışmalarında çift ya da evli bireylerle yaptığı uygulamalarda kullandığı sorularla benzer içeriktedir. Soruların anlaşılırlığı ve kuramsal çerçeveye uygunluğu evlilik ve aile danışması alanında çalışmaları olan ve doktora eğitimini tamamlamış iki öğretim üyesinin de görüşleri ve dönütleri doğrultusunda yeniden gözden geçirilmiştir.

Çalışma Grubu

Evli çiftlerin evlilik algılarını ortaya koyabilmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın çalışma grubunu 2015 yılı içerisinde Mersin ilinde ikamet etmekte olup kartopu örnekleme yöntemi ile ulaşılmış olan toplam 57 evli çift (114 birey; 57 kadın ve 57 erkek) oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları; kadınlarda 27 ile 69, erkeklerde ise 27 ile 82 arasında değişmektedir ve çalışma grubunun yaş ortalaması 40.68'dir. Araştırma kapsamında ulaşılan ve çalışma grubunu oluşturan çiftlerin evlilik süreleri incelendiğinde ise; 2 ile 50 yıl arasında değişmekte olduğu görülmektedir. Çalışma grubundaki çiftlerin yaş ve evlilik süresi ranjının geniş olması nitel araştırmada elde edilen her bir verinin zenginlik sağlıyor olması ve bütün evreni çalışmak yerine, evreni temsil etme gücüne sahip sınırlı sayıda birey, olay veya olguyu araştırma kapsamına dahil etmekten kaynaklanmaktadır. Çalışma grubundaki çiftlerinevlenme biçimleri sıklık sırasına göre görücü usulü (f:18, %31.58), aile ya da arkadaş aracılığıyla tanıştırılma (f:15, %26.32), eğitim kurumunda tanışma (f:10, %17.54), iş yerinde tanışma (f:10, %17,54) ve birbirlerinin çocukluk arkadaşı ya da arkadaşı olma (f:4, %7.02) şeklinde sıralanmaktadır. Çalışma grubundaki çiftlerin çocuk sayıları ise 0 ile 4 çocuk arasında değişmekte olup, grupta (f:24; %42.11) oranıyla en çok 2 çocuğu bulunan çiftlerin yer aldığı, bunu (f:20; %35.09) oranıyla tek çocuklu çiftlerin takip ettiği görülmektedir.

İşlem Yolu

Araştırmada veriler araştırmacılar tarafından, formların çiftlere dağıtılması ve ortalama 10-15 dakikalık uygulama süresinin ardından çiftlerden geri alınması yoluyla 2015 yılı mayıs ayı içerisinde toplanmıştır. Uygulama sonunda veri kaybına neden olabilecek eksik doldurulan ya da boş bırakılan formlar araştırmacılar tarafından veri setinden çıkarılmış ve elde kalan geçerli 114 formun analiz sürecine geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcılardan toplanan form halindeki dokümanların bilgisayar ortamına aktarılmasının ardından elde edilen 38 sayfalık veri, nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. İçerik

analizinde birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek, bu veriler anlaşılabilir bir biçimde düzenlenir ve verilerin yorumu yapılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). İçerik analizi sürecinde Smith ve Osborn (2015) tarafından belirtilen aşamalı kodlama ve tema oluşturma işlemi her bir formun transkripti için yapılmış ve bu işlem tüm transkriptler için tekrarlanmıştır. Bu aşamada öncelikle alan yazın doğrultusunda taslak bir kod listesi oluşturulmuştur. Ardından her bir araştırmacı tarafından veri seti okunarak bağımsız kodlama yapılmıştır. Veri setinin okunmasından ve kodlanmasından sonra taslak kod listesi üzerinde yapılabilecek değişiklikler üzerinde tartışılmıştır. Ardından uzman görüşüne başvurulup uzman tarafından verilen geribildirimler ışığında esas kod listesi oluşturulmuştur. Bu yolla nitel araştırmada araştırmacılar tarafından ortaya çıkabilecek araştırmacı yanlılığı en aza indirilmeye çalışılmıştır.

Analiz sonucunda toplanan verilerden elde edilen bulguların raporlanması sürecinde katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiş ve elde edilen bulguların kendi içerisinde bir bütün olarak tutarlı ve anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Bulguların raporlanması sürecinde var olan durumu en yalın haliyle betimlemek amacıyla doğrudan alıntılara yer verilirken kadın katılımcılar için "K1 – K57" ve erkek katılımcılar için "E1 – E57" şeklinde kodlamalar kullanılmış ve katılımcılara verilen kodlar ilgili alıntıların sonuna parantez içerisinde belirtilmiştir. Doğrudan katılımcı ifadelerinden verilen alıntılar araştırmanının geçerliğini artırmak için kullanılmıştır.

Araştırmanın dış geçerliğini sağlamak amacıyla, araştırma ile elde edilen bulguların sonraki araştırmacılar tarafından test edilebilmesi için gerekli açıklamalara yer verilmiştir. Buradan hareketle, araştırma bulgularının benzer amaçlarla gerçekleştirilen araştırma süreçlerinde kolay bir biçimde yeniden test edilebilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın dış güvenirliğini sağlayabilmek için, araştırmanın çalışma grubunda yer alan katılımcılar açık bir biçimde tanımlanmış; dokümanların ne yolla ve nasıl toplandığı ve doküman incelemesiyle elde edilen verilerin analiz süreci ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Ayrıca araştırmanın ham verileri başka araştırmacılar tarafından incelenebilecek biçimde saklanmıştır. Araştırmanın iç güvenirliğini arttırmak için ise, verilerin analizinde araştırmacılar ve bir uzman aynı veriler üzerinde farklı zamanlarda analiz yapmıştır, yapılan bu analizler sonucunda elde edilen kodlamalar karşılaştırılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında evli çiftlerden toplanan verilerin analiziyle elde edilen bulgular "çiftlerin ideal evlilik beklentileri", "çiftlerin evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlar", "çiftlerin evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemler" ve "çiftlerin kendi evlilikleri ile ilgili beklentileri" kategorileri altında toplanmış ve aynı bu kategoriler bağlamında başlıklandırılarak sunulmuştur.

I. Çiftlerin İdeal Evlilikten Beklentilerine İlişkin Bulgular

Çiftlerin ideal evlilikten beklentilerine ilişkin bulgular, kadın ve erkek katılımcılar olarak karşılaştırmalı bir şekilde aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1.
Çiftlerin İdeal Evlilik Beklentileri

Kadın Katılımcı			Erkek Katılımcı		
İfade	f	%	İfade	f	%
Saygı	45	25.42	Sevgi	34	25.37
Sevgi	32	18.08	Saygı	31	23.13
Anlayış	23	12.99	Anlayış	18	13.43
Yaşamı Paylaşma	12	6.78	Sağlıklı Bir İletişim Kurma	8	5.97
Sadakat	10	5.65	Biz Olabilme Fırsatı	7	5.22
Huzur	9	5.08	Mutluluk	6	4.48
Anlaşabilme	6	3.39	Sadakat	5	3.73
Sağlıklı Bir İletişim Kurma	5	2.82	Anlaşabilme	4	2.99
İlgi Gösterme	5	2.82	Güven	3	2.24
Mutluluk	5	2.82	Ben Olabilme Fırsatı	2	1.49
Güven	4	2.26	Destekleyici	2	1.49
Fedakarlık Yapma	4	2.26	Dürüstlük	2	1.49
Koşulsuz Kabul Etme	3	1.69	Huzur	2	1.49
Ben Olabilme Fırsatı	3	1.69	Samimiyet	2	1.49
Eğlenceli	3	1.69	Disiplin	1	0.75
Samimiyet	2	1.13	Düzen	1	0.75
Cinsel Olarak Çekicilik	1	0.56	Fedakarlık Yapma	1	0.75
Çocuk Sahibi Olmak	1	0.56	Görücü Usulü ile Evlilik	1	0.75
Destekleyici Olma	1	0.56	Eşlerin Birbirini Az Görmesi	1	0.75
Heyecan Verici	1	0.56	Mantık İlişkisi	1	0.75
Sabır	1	0.56	Şiddete Başvurulmayan	1	0.75
Sağlıklı Olma	1	0.56	Yarı Duygusallık Yarı Mantık İlişkisi	1	0.75
TOPLAM	177	100	TOPLAM	134	100

Katılımcıların ideal evlilik beklentilerine ilişkin bulgular incelendiğinde; kadın katılımcıların en çok "saygı (%25.42), sevgi (%18.08) ve anlayış (%12.99)"; erkek katılımcıların ise en çok "sevgi (%25.37), saygı (%23.13) ve anlayış (%13.43)" kavramlarını vurguladığı görülmüştür. Aynı zamanda, kadın katılımcılar ideal bir evlilikten genel olarak "birlikte vakit geçirme, sadakat, ilgi, güven, fedakarlık" gibi beklentiler içerisindeyken; erkek katılımcılar ise "sağlıklı bir iletişim, sadakat, biz olabilme" gibi beklentiler içerisindedirler.

Bu araştırmaya katılan çiftlerin ideal evlilikten beklentilerine ilişkin görüşlere aşağıdaki ifadeler örnek verilebilir:

> *Birbirinin yaşam alanını daraltmadan, kişiliğine, duygularına, hayat ve politik görüşüne saygı göstererek mutlaka aşık olarak cinsel anlamda çekici bir partner ile hayatı birleştirmek (K2)*
> *Eşlerin birbirini az gördüğü evlilikler (E2).*
> *Karşılıklı anlayış, sevgi ve saygı, hoşgörü, dürüst, yalın ve gösterişten uzak ve ortak konularda anlaşmaya varabilmek olarak tanımlayabilirim. Saygı çok önemli (K7).*
> *Eşlerin birbirlerine karşı duydukları saygı ve güven hissi ile devam eden bir süreçtir evlilik (E7).*
> *Ortak hayat görüşü, ortak beğeni ve zevkler, iyi bir arkadaş olabilmek ve karşılıklı hoşgörü ve empati (K21).*
> *Çift olmak biz olmanın yanı sıra ben olma bilincine sahip olunan mental alışverişin yanı sıra gelişim anlamında çiftlerin birbirine katkı sağladığı ortak amaçların olduğu bir süreç (E21).*
> *Dürüstlük, sevgi, anlayış ve yapıcı olmaktır evlilik (K38).*
> *Birbirini anlayan, dinleyen, görüş ve önerilerine önem veren birliktelik. Karşılıklı sevgi ve saygı kurallarına riayet etmek çok önemli. Sözle dahi olsa şiddete başvurmamak, eşinin sorunlarını kendi sorunuymuş gibi algılamak ve kötü günde yanında olmak (E38).*

Karı-koca ilişkisinden önce arkadaş olabilmek, iletişimin kuvvetli olması, kişisel alanlara, zevklere, isteklere saygı duyabilmek (K55).
Karşılıklı diyalog ve iletişimin güçlü olması (E55).

II. Çiftlerin Evliliklerinde Sorun Yaşadıkları Alanlara İlişkin Bulgular

Çiftlerin kendi evliliklerinde sorun yaşadıkları konularla ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular, kadın ve erkek katılımcılar olarak karşılaştırmalı bir şekilde aşağıda Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2.
Evliliklerinde Sorun Yaşadıkları Alanlar

Kadın Katılımcı			Erkek Katılımcı		
İfade	f	%	İfade	f	%
Çocuk Yetiştirme	13	18.31	Sorun Yaşamayız	13	18.31
Sorun Yaşamayız	11	15.49	Çocuk Yetiştirme	10	14.08
Aile Büyükleri	7	9.86	Fikir Ayrılığı	9	12.68
Ev İçi Sorumluluklar	6	8.45	Ev İçi Sorumluluklar	6	8.45
İlgisizlik	6	8.45	Aile Büyükleri	5	7.04
Ortak Karar Verememe	5	7.04	Maddi Konular	4	5.63
Sosyal Aktiviteler	4	5.63	Sosyal Hayat	4	5.63
Kişilik Özelliği (Baskın Olma, Eşin Tez Canlılığı, Eşin Titizliği ve Kuralcılığı)	3	4.23	Cinsellik	3	4.23
Kültürel Farklılık	2	2.82	İlgisizlik	3	4.23
Maddi Konular	2	2.82	Dağınıklık/Düzensizlik	2	2.82
Erkek Egemenliği	2	2.82	Alkol kullanımı	2	2.82
İletişim Sorunları	2	2.82	Çalışma Saatleri	2	2.82
Alkol Kullanımı	1	1.41	Kriz Çözme Becerisi	2	2.82
Cinsellik	1	1.41	Kıskançlık	1	1.41
Ertelenen Planlar	1	1.41	Giyim	1	1.41
Eski Alışkanlıklar	1	1.41	Kişisel Konular	1	1.41
Kıskançlık	1	1.41	Kültürel Farklılık	1	1.41
Saygı Yitimi	1	1.41	Saygı Konusu	1	1.41
Uyku Sorunları	1	1.41	Sosyal Paylaşım Sitelerinde Geçirilen Zaman	1	1.41
Üçüncü Kişiler	1	1.41	TOPLAM	71	100
TOPLAM	71	100			

Tablo 2'de de görüleceği üzere, katılımcıların evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlara ilişkin bulgular incelendiğinde; kadın katılımcılar sırasıyla "çocuk yetiştirme (%18.31) ve aile büyükleri ile ilgili konuları (%9.86)" sorun alanı olarak ifade ederlerken; kadın katılımcıların bir kısmı "evliliklerinde sorun yaşamadıklarını (%15.49)" ifade etmişlerdir. Erkek katılımcılar da en çok "çocuk yetiştirme (%14.08) ve eşle fikir ayrılığını (%12.68)" sorun alanı olarak belirttikleri, bununla birlikte kadın katılımcılarla benzer olarak "sorun yaşamayız (%18.31)" ifadesini de sıklıkla kullandıkları görülmüştür. Bu bulgularla birlikte, kadın katılımcılar özellikle ev içi sorumluluklar ve ilgisizlik gibi konularda, erkek katılımcılar da maddi konular ve cinsellik gibi konularda sorun yaşadıklarını belirtmektedirler.
Bu araştırmaya katılan çiftlerin evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlara ilişkin görüşlerinden bazı örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Aile büyükleri ve sorun yetiştirme (K6).
Çocuk ve aile (E6).
Hayata bakış açılarımız farklı olabiliyor. Sevgi dillerimiz farklı (K13).

Eleştirel yaklaşım ve sevgi paylaşımı (E13).
Sorun yaşamayız (K24).
Problem yaşamayız (E24).
Çocukla iletişim (K33).
Çocuk yetiştirme (E33).
Eşimin ailesi evliliğimizde gereğinden fazla yer kaplıyor. Eşim ailesine daha fazla zaman ayırıyor. Bu da çok sorun oluyor (K44).
Genellikle ailem ve eşimin ailesi ile ilgili konularda sorun yaşarız (E44).

III. Çiftlerin Evliliklerinde Stres Yaratan Durumlarla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Bulgular

Çiftlerin evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin bulgular kadın ve erkek katılımcılar olarak karşılaştırmalı bir şekilde aşağıda Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3.
Çiftlerin Evliliklerinde Stres Yaratan Durumlarla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemler

Kadın Katılımcı			Erkek Katılımcı		
İfade	f	%	İfade	f	%
Konuşarak	31	44.92	Konuşarak	27	45.76
Sakin Davranarak	18	28.09	Sakin Davranarak	13	22.03
Sessiz Kalarak	10	14.49	Sakin Ortamlara Giderek	8	13.56
Sakin Ortamlara Giderek	4	5.80	Sessiz Kalarak	3	5.08
Görmezden Gelerek	2	2.90	Baş edemem	3	5.08
Arkadaşlarla Paylaşarak	1	1.45	Özür Dileyerek	2	3.39
Bağırarak	1	1.45	Arkadaşlarla Paylaşarak	1	1.69
Baş edemem	1	1.45	Geleceği Umut Etme	1	1.69
Birlikte Uzaklara Giderek	1	1.45	Gereksiz Para Harcayarak	1	1.69
TOPLAM	69	100	TOPLAM	59	100

Katılımcıların evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin bulgular incelendiğinde; kadınların en çok "konuşarak (%44.92), sakin davranarak (%28.09) ve sessiz kalarak (%14.49)"; erkeklerin ise en çok "konuşarak (%45.76), sakin davranarak (%22.03) ve sakin ortamlara giderek (%13.56)" evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş ettikleri gözlenmiştir. Bu bulgulara ek olarak, kadın katılımcılar ortamdan uzaklaşarak, stres yaratan olayı görmezden gelme gibi yöntemlerle; erkek katılımcılar da sessiz kalarak, karşıdan özür dileyerek de evliliklerinde stresle baş edebilmektedirler.

Bu araştırmada çiftlerin evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşlerden bazı örneklere aşağıda yer verilmiştir:

Karşılıklı konuşarak. O yüksek sesle konuştuğunda ben susarım, ben yüksek sesle konuştuğumda o susar ve sorun uzamaz. Uygun bir zamanda hatalar ve yanlışlar konuşulur (K16).
Konuşarak (E16).
Susmayı tercih ederim, olaylar yatışınca da konuile ilgili konuşurum (K29).
Sakince konuşarak (E29).
Bulunduğum ortamdan uzaklaşarak (K42).
Sakinliğimi koruyarak (E42).
Çenemle baş ederim (K47).
Sabır gösteririm (E47).
Alttan almaya çalışırım (K56).
Evden çıkar hava alırım (E56).

IV. Çiftlerin Kendi Evlilikleriyle İlgili Beklentilerine İlişkin Bulgular

Çiftlerin kendi evlilikleriyle ilgili beklentileri ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular kadın ve erkek katılımcılar olarak karşılaştırmalı bir şekilde aşağıda Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4.
Çiftlerin Kendi Evlilikleriyle ilgili Beklentileri

Kadın Katılımcı			Erkek Katılımcı		
İfade	f	%	İfade	f	%
Sevgi	29	16.11	Mutluluk	28	23.33
Mutluluk	27	15.00	Huzur	19	15.83
Saygı	21	11.67	Sevgi	14	11.67
Huzur	20	11.11	Saygı	13	10.83
Hoşgörülü	13	7.22	Hoşgörü	10	8.33
Çocukla İlgili Konular	10	5.56	Çocukla İlgili Konular	8	6.67
İlgi Gösterme	10	5.56	Devamlılık	8	6.67
Devamlılık	9	5.00	Sağlıklı Olma	5	4.17
Güvene Dayanan	8	4.44	Destekleyici	2	1.67
Sağlıklı Olma	8	4.44	Dürüstlük	2	1.67
Bağlılık	4	2.22	Sadakat	2	1.67
Etkili İletişim	4	2.22	Güvenli	2	1.67
Fedakarlık Yapma	3	1.67	Ekonomik Güç	2	1.67
Dürüstlük	2	1.11	Düzenlilik	1	0.83
Destekleyici Olma	2	1.11	Fedakarlık Yapma	1	0.83
Sadakat	2	1.11	İnançlı Olma	1	0.83
Sorumluluk	2	1.11	Kişisel Özgürlük	1	0.83
Heyecanlı	1	0.56	Anlaşabilme	1	0.83
İnançlı Olma	1	0.56	TOPLAM	120	100
Kişisel Özgürlük	1	0.56			
Kök Aileden Bağımsız	1	0.56			
Düzenlilik	1	0.56			
Başarı	1	0.56			
TOPLAM	180	100			

Katılımcıların kendi evlilikleriyle ilgili beklentilerine ilişkin bulgular incelendiğinde; kadınların sırasıyla "sevgiye dayanan (%16.11), mutlu (%15.00) ve saygıya dayanan (%11.67)" bir evlilik beklediği; erkeklerin ise sırasıyla "mutlu (%23.33), huzurlu (%15.83) ve sevgiye dayanan bir evlilik (%11.67) beklediği görülmektedir. Aynı zamanda, hem kadın hem de erkek katılımcılar için hoşgörülü olma ve çocuklarla ilgili konularda anlaşabilme de önemli beklentiler arasındadır.

Bu araştırmada çiftlerin kendi evliliklerinde beklentileri ilgili görüşlerden bazı örneklere aşağıda yer verilmiştir:

> *Evliliğimdeki beklentim hoşgörü, ilgi, huzur ve sevgi çerçevesinde mutlu bir yaşam sürmek. Karşılıklı olarak sevginin bitmesi yerine daha çok artarak evliliğin tadını çıkarmak (K3).*
>
> *Huzur, mutluluk, neşe ve güzel yaşam içinde geçmesi lazım (E3).*
>
> *Çocuklarımın mürüvvetini görmek. Eşimle beraber bir ömür boyu aynı hayatı paylaşıp, farklı yerler gezmek, dolu bir yaşam (K9).*
>
> *Çocuklarımızı büyütmek ve okutmak, bir meslek sahibi yapmak, onların evliliklerini görüp çocuklarıyla ilgilenmek (E9).*
>
> *Sağlığımızı, mutluluğumuzu koruyarak çocuğumuzla birlikte hayattan zevk alarak yaşamak (K20).*
>
> *Çocuğumla beraber mutlu ve huzurlu, sağlıklı bir şekilde yaşamak (E20).*

Karşılıklı sevgi, saygı çerçevesinde birbirine anlayışlı ve hoşgörülü olarak birbirimize karışmadan güzel ve mutlu bir evlilik sürdürmek (K36).
Sevgi, saygı, hoşgörü ve karşılıklı anlayış (E36).
Gerekli iletişim içinde olmak, sağlıklı bir iletişimin en güzel anahtar olduğunu düşünüyorum (K51).
İyi bir yuva, çocuklar ve çocukların iyi bir iş ve yuva sahibi olmaları (E51).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan çiftlerin evlilik ilişkilerine yönelik algılarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma sonucunda çiftlerin ideal evlilikten beklentileri, evlilikte yaşadıkları sorunlar, evliliklerinde stres yaratan durumlarla nasıl başa çıktıkları ve kendi evliliklerinden beklentilerine ilişkin genel bir çerçeve ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar aşağıda çalışmanın temel problemleri kapsamında sırasıyla tartışılmıştır:

I. Çiftlerin ideal evlilik beklentisine ilişkin tartışma ve sonuç

Bu araştırmada katılımcıların ideal evlilik beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde hem kadın hem de erkek katılımcıların "sevgi, saygı ve anlayış" temelinde oluşan bir evlilik beklentisi içinde oldukları gözlenmiştir. Bu bulgu ilgili literatürdeki çalışmalarla tutarlılık göstermektedir. Örneğin, Canel (2012) sevgi temelli bir ilişkide çiftlerin birbirlerinin duygu, düşünce ve davranışlarındaki farklılığı keşfederek, bu farklılıkları kabul etme yoluyla yani birbirlerine saygı ve anlayış göstererek daha yakın bir ilişkiye sahip olabileceklerini ifade etmiştir. Akgün ve Polat Uluocak (2010) aile içi çatışmaları çözebilmek ve etkili bir iletişim ortamı kurabilmek adına eşlerin iletişim sürecinde birbirlerine karşı daha anlayışlı ve saygılı olmalarının önemli olduğunu dile getirmiştir. Evlilik bireyin sevme-sevilme ihtiyacını karşılamakta ve bunun yanı sıra sevgiyi paylaşma ortamı sağlamaktadır (Tan, 1976). Günümüzde evlilik ilişkisinden bireyin duygusal ve kişisel doyumunun önemi vurgulanmakta (Coontz, 2005) evli bireylerin evliliklerini devam ettirme gerekçeleri aşk, saygı, güven, iletişim, ortak yaşantı, arkadaşlık, mutluluk, uyum olarak belirtilmektedir (Previti ve Amato, 2003). Buna rağmen çiftlerin boşanmalarında en önemli neden sorumsuz ve ilgisiz davranma olduğu belirtilmektedir (TÜİK, 2016). Görüldüğü üzere, ideal evlilik beklentisi evliliğin romantik ve kişisel kısmından hareketle genişlemektedir. Bireyler ideal evlilik algıları için sevgi, saygı, anlayış gibi ilişki içinde ben ve biz (çift) olarak var olabileceği koşulları merkeze koymaktadır. Aynı zamanda bu çalışmada, hem kadın hem de erkek katılımcılar tarafından ortak bir yaşamı paylaşma, sağlıklı bir iletişim kurma, sadakat, eş desteği, cinsellik, ilgi gibi beklentiler de dile getirilmiştir. Bu beklentiler de hem yerel hem evrensel nitelik taşımakla birlikte; erkek katılımcı tarafından ifade edilen "görücü usulü evlilik" beklentisi de Türkiye ve benzer sosyokültürel yapıda olan toplumların evlilik beklentisi arasında sayılabilir.

II. Çiftlerin evliliklerinde sorun yaşadıkları alanlara ilişkin tartışma ve sonuç

Bu araştırmada katılımcıların evliliklerinde en sık deneyimledikleri sorunların kadınlar için "çocuk yetiştirme ve aile büyükleri" iken erkek katılımcılar için çocuk yetiştirme ve fikir ayrılıkları olduğu yönündedir. Bu bulgu ilgili alan yazındaki çalışmalarla tutarlılık göstermektedir (Lavner, Karney ve Bradbury, 2014; Pfeifer, Miller, Li ve Hsiao, 2013; Slosarz, 2002; Su, Miller, Canlas, Li, Hsiao, ve Willoughby, 2015; Tan, 1976). Bununla birlikte, evliliklerinde sıklıkla sorun yaşamadıklarını hem kadın hem de erkek katılımcılar ifade etmişlerdir. Söz konusu bu problem alanlarının temelinde eşlerin yaşadıkları iletişim sorunları yatmaktadır. Eşler anne ve baba olarak çocuk sahibi olma, çocuk sayısı, çocuk yetiştirme gibi konularda anlaşmazlığa düşebilmekte ve buradan kaynaklı sorunlarını çözmede zorlanmaktadırlar. İletişim burada ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Akgün & Polat Uluocak, 2010; Gottman, 1994; Hasanoğlu, 2013; Pfeifer, Miller, Li & Hsiao, 2013). Ayrıca, bu çalışmada kadın ve erkek katılımcıların önemli bir kısmının evliliklerinde sorun yaşamadıklarını ifade etmeleri ise gerçek durumlarını ortaya koymak istememe ile ilgili nedenlerle ya da Türkiye'de özellikle evlilik ve aile mahremiyeti için kullanılan "kol kırılır yen içinde kalır" atasözü ile hareket etme eğiliminde olmaları ile açıklanabilir. Örneğin, Vaterlaus, Skogrand ve Chaney (2015) tarafından yapılan bir çalışmada da çiftler evlilik sorunlarının kendi aralarında çözmeleri gereken bir sorun olduğunu, başkalarına ifade edilen

sorunların daha da büyüyeceği düşüncesine sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Bu sonuç aynı zamanda, çiftlerin evliliklerinde profesyonel destek almaları konusunda motivasyonlarını da düşürebilir.

III. Çiftlerin evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş etmede kullandıkları yöntemlere ilişkin tartışma ve sonuç

Bu araştırmada çiftler evliliklerinde stres yaratan durumlarla baş ederken kadın katılımcılar konuşarak, sakin davranarak veya sessiz kalarak; erkek katılımcılar konuşarak, sakin davranarak ve sakin ortamlara gitme yolunu seçmektedirler. Bu sonuçlar birlikte ilgili alan yazındaki çalışma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Ersanlı ve Kalkan, 2008; Vaterlaus, Skogrand ve Chaney, 2015). Söz konusu bu baş etme becerilerinin sağlıklı ya da sağlıksız olduğu tartışılmalıdır. Baş etme yönteminin sağlıklı ya da sağlıksız olduğuna karar vermek ancak bir ilişkinin kendi dinamiğinde anlaşılır. Şöyle ki, eğer çiftler bu baş etme yöntemlerini kullandıklarında ilişkideki sorunları genel olarak çözebiliyor, bu sorunlar sıklıkla tekrar etmiyorsa ve daha karmaşık hale gelmiyorsa bu yöntemlerin o çift için işlevsel olduğu söylenebilir. İletişimin sağlıklı bir biçimde yürütülmesi, her zaman ilişkinin niceliğini ve niteliğini doğrudan etkileyebilir. Dolayısıyla iletişim bu noktada da önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Çiftlerin baş etme becerileri bu çalışma kapsamında öncelikli olarak iletişim temelli olmakla birlikte ilgili alan yazında iyimser bakış açısı (Neff ve Geers, 2013), eşlerin birbirine zaman ayırması (Shultz & Wang, 2011) ve eş desteği (Baldwin, Ellis ve Baldwin, 1999; Curun, 2006) de sorunlarla başetmede önemli kaynaklar olarak görülmektedir. Bir önceki kısımda da belirtildiği üzere çiftler evliliklerinde sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç Türkiye'de evliliğe ilişkin mahremiyetin korunması ile ilgili sosyokültürel özelliklerle açıklanabilirken, çiftlerin evlilik ve aile danışmanlığı gibi profesyonel destek alma konusunda yetersiz girişimde bulunduklarını da ortaya koyabilmektedir. Çiftlerin yardım arayışındaki engeller var olan asıl engellerden daha da korkutucu olarak algılandığından (Doss, Simpson, & Christensen, 2004) bu durumun neden böyle olduğu anlaşılabilir. Bu, gerçekçi olmayan bir düşünce olsa da çiftleri zaman zaman profesyonel destek almaktan alıkoymaktadır. Nitekim bu çalışmada da çiftler profesyonel destek aldıklarını veya buna ihtiyaç duyduklarını ifade etmemişlerdir. Oysaki çift danışmanlığı gibi profesyonel destek evlilikte oluşabilecek olası riskleri azaltabilir veya ortadan kaldırabilir.

IV. Çiftlerin kendi evliliklerine ait beklentilerine ilişkin tartışma ve sonuç

Bu çalışmada kadın ve erkek katılımcılar da daha çok "sevgi, saygı, huzur ve mutlu bir evlilik" beklentisinde olduklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç tersten okunduğunda mutsuz bir evlilik bireyin kendisinin ve diğer aile üyelerinin de psikolojik sağlığına zarar vereceğinden evli çiftlerin evlilikleri boyunca mutluluk beklentisi içinde olmaları anlaşılır bir durumdur. Hatta bazı bireyler sadece mutlu olmak için bile evlenme motivasyonuna sahip olabilirler ve bu düşüncelerinde evli bireylerin boşanmış ya da evli olmayan bireylere kıyasla daha az stres ve depresif semptomlar gösterdiği sonucu (Carlson 2012; Johnson ve Jian Wu 2002) motive edici olabilmektedir. Bir başka ifade ile evlilik hem kadınların hem de erkeklerin iyi oluşları üzerinde belirleyici bir faktördür (Lauer, Lauer ve Kerr, 1990). Buna karşın, evlilik stresi düşük psikolojik ve fiziksel sağlık ile ilişkilendirilmektedir (Kiecolt–Glaser & Newton, 2001; Whisman, 2001). Stresli bir evlilik ilişkisi, bireylerin kolayca depresyona girmelerine neden olabilmektedir (Whisman, 2001; Parker, Tambling ve Campbell, 2012). Depresyonun birey üzerindeki olumsuz etkileri (hayattan bıkma, hareketsizlik, hiçbir şeyden zevk almama, sorumlulukların yerine getirilmemesi vb.) çiftin evlilik ilişkisini de etkilemekte ve çiftler üzerinde zihinsel, fiziksel ve duygusal yorgunluğa yol açabilmektedir. Aynı zamanda mutsuz evlilik aile sistemini de olumsuz etkileyebilmektedir.

Öneriler

Evlilik beklentileri üzerinde temellenen ve çiftlerinin evliliklerini farklı açılardan nasıl algıladıklarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar daha genellenebilir ampirik araştırmalarla desteklenebilir. Bu çalışmanın katılımcılarını sadece Mersin ilinde yaşayan evli çiftler oluşturduğu için ileride yapılacak çalışmalarla Türkiye'nin farklı sosyokültürel özelliklerini yansıtabilecek başka illerden de toplanabilecek verilerle birlikte çalışmanın kapsamı genişletilebilir. Ayrıca bu çalışmanın sonuçları arasında yer alan ve bireylerin en sık deneyimledikleri stres yaratan çocuk ve aile sorunlarına yönelik

profesyonel destekler sunulabilmesi için gerekli çalışmaların düzenlenmesi önemlidir. Bununla birlikte, çiftlerin sorun çözme yöntemlerinin daha profesyonel düzeyde olması ve kalıcılığının sağlanması için etkili sorun çözme yöntemlerinin belirlenmesi ve psikoeğitsel çalışmalarla bu becerilerin kazandırılması işlevsel olabilir. Evlilikte yaşanan sorunlarda gizleme davranışının olumsuz etkisini tutumunu azaltmak için evlilik süreci eğitimi kapsamında önleyici rehberlik çalışmaları düzenlenebilir.

References

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes, 50,* 179-211.

Akgün, R., & Polat Uluocak, G. (2010). Evlilikte etkili iletişim ve problem çözme: bir toplum merkezindeki kadınlarla gerçekleştirilen grup çalışması. *Aile ve Toplum Eğitim – Kültür ve Araştırma Dergisi*, *11*(6), 9-22.

Antill, J. K., Cotton, S., & Tindale, S. (1983). Egalitarian or traditional: Correlates of the perception of an ideal marriage. *Australian Journal of Psychology*, *35*(2), 245-257.

Baldwin, J. H., Ellis, G. D. & Baldwin, B. M. (1999). Marital satisfaction: an examination of its relationship to spouse support and congruence of commitment among runners. *Leisure Sciences, 21,* 117-131.

Birditt, K. S., & Fingerman, K. L. (2003). Age and gender differences in adults' descriptions of emotional reactions to interpersonal tensions. The Journals of Gerontology, Series B: *Psychological Sciences and Social Sciences, 58,* 237–245.

Canel, A. N. (2012). Evlilik ve aile hayatı. *Marriage and family life]. İstanbul, Turkey: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı*.

Carlson, Daniel L. 2012. "Deviations from desired age at marriage: Marital Status." *Journal of Marriage and Family 74*(4):743–58.

Carr, D., Freedman, V. A., Cornman, J. C., Schwarz, N. (2014). Happy marriage, happy life? marital quality and subjective well-being in later life. *Journal of Marriage and Family,* 76, 930–948.

Coiro, M. J., & Emery, R. E. (1998). Do marriage problems affect fathering more than mothering? A quantitative and qualitative review. *Clinical child and family psychology review*, *1*(1), 23-40.

Coontz, S. (2005). Marriage, a history: From obedience to intimacy or how love conquered marriage. New York, NY: Viking.

Curun, F. (2006). *Yüklemeler, iletişim çatışmaları, cinsiyet ve cinsiyet rolü yönelimi ile evlilik doyumu arasındaki ilişki.* Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi.

Doss, B.D., Simpson, L.E., & Christensen, A. (2004). Why do couples seek marital therapy? Professional Psychology. *Research and Practice, 35*(6), 608–614.

Edin, K., Kefalas, M. J., & Reed, J. M. (2004). A peek inside the black box: What marriage means for poor unmarried parents. *Journal of Marriage and Family, 67,* 1007–1014.

Ersanlı, K., & Kalkan, M. (2008). *Evlilik ilişkilerini geliştirme (kuram ve uygulama).* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın.

Gottman, J. M. (1994). What predicts divorce? The relationship between marital processes and marital outcomes. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Hasanoğlu, A. (2013). *İlişkilerin günlük hayatı.* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Henry, R. G., & Miller, R. B. (2004). Marital problems occurring in midlife: Implications for couples therapists. *American Journal of Family Therapy, 30,* 405–517.

Işık, A., Rankin, B. H. (2009). Economic Crisis and Marital Problems in Turkey: Testing the Family Stress Model. *Journal of Marriage and Family, 71*, 756 – 767.

Johnson, D. R., & Wu, J. (2002). An Empirical Test of Crisis, Social Selection, and Role Explanations of the Relationship between Marital Disruption and Psychological Distress: A Pooled Time-Series Analysis of Four-Wave Panel Data. *Journal of Marriage and Family*, *64*(1), 211-224.

Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2005). Contextual influences on marriage: Implications for policy and intervention. *Current Directions in Psychological Science, 14,* 171–174.

Kiecolt–Glaser, J., & Newton, T. (2001). Marriage and health: his and hers. *Psychological Bulletin, 127,* 472–503.

Lauer, R. H., Lauer, J. C., & Kerr, S. T. (1990). The long-term marriage: Perceptions of stability and satisfaction. *The International Journal of Aging and Human Development*, *31*(3), 189-195.

Lavner, J. A., Karney, B.R., Bradbury, T. N. (2014). Relationship Problems Over the Early Years of Marriage: Stability or Change? *Journal of Family Psychology, 28(*6), 979–985.

Miller, R. B., Nunes, N. A., Bean, R. A., Day, R. D., Falceto, O. G., Hollist, C. S. & Fernandes, C. L. (2014). Marital Problems and Marital Satisfaction Among Brazilian Couples. *The American Journal of Family Therapy, 42*, 153–166.

Neff, L. A., Geers, A. L. (2013). Optimistic expectations in early marriage: a resource or vulnerability for adaptive relationship functioning? *Journal of Personality and Social Psychology, 105*(1), 38–60.

Parker, M. L., Tambling, R. B., & Campbell, K. (2012). Dyadic adjustment and depressive symtoms: the mediating role olf attachment. *The Family Journal, 21,* 28-34.

Pew Research Center (PRC) (2013). Social & demographic trends project: love and marriage. [Çevrim-içi:http://www.pewsocialtrends.org/2010/11/18/iii-marriage/], Erişim Tarihi: 22nd July 2017.

Pfeifer, L., Miller, R. B., Li, T. S., Hsiao, Y. L. (2013). Perceived marital problems in Taiwan. *Contemporary Family Therapy, 35,* 91–104

Pines, A. M. (1996). Couple burnout. New York/ London: Routledge.

Previti, D., & Amato, P. R. (2003). Why stay married? Rewards, barriers, and marital stability. *Journal of Marriage and Family, 65,* 561-573.

Saldana, J. (2011). *Fundamentals of qualitative research.* New York: Oxford University Press.

Schnittker, J. (2007). Look (closely) at all the lonely people: Age and the social psychology of social support. *Journal of Aging and Health, 19,* 659–682.

Shultz, K. S., & Wang, M. (2011). Psychological perspectives on the changing nature of retirement. American Psychologist, 66, 170–179.

Slosarz, W. S. (2002). Expectations of marriage—relations and determinants. *Sexual and Relationship Therapy, 17*(4), 381-387.

Smith, J. A. & Osborn, M.Smith, (2015). Interpretative phenomenological analysis. in J. A. (Ed.). *Qualitative psychology: A practical guide to research methods*. London: Sage.

Su, L.P., Miller, R. B., Canlas, J. M., Li, T. S., Hsiao, Y. L., Willoughby, B. J. (2015). A Cross-Cultural Study of Perceived Marital Problems in Taiwan and the United States. *Contemporary Family Therapy, 37,* 165–175

Tan, H. (1976). Psikolojik danışma ve evlilik sorunları. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, *12*, 97-113.

Terling-Watt, T. (2001). Explaining divorce: An examination of the relationship between marital characteristics and divorce. *Journal of Divorce and Remarriage, 35*(3), 125–145.

Türkiye İstatistik Kurumu (2016). Evlilik ve Boşanma İstatistikleri. Erişiö Tarihi: 29.08.2017. http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24642

United State Census Bureau (USCB) (2012). Statistical international statistics, national marriage and divorce rate trends, abstract of the United States. [Çevrim-içi:http://www.census.gov/hhes/socdemo/marriage/], Erişim Tarihi: 23 Şubat 2014

Vaterlaus, M., Skogrand, L., Chaney, C. (2015). Help-Seeking for Marital Problems: Perceptions of Individuals in Strong African American Marriages. Contemporary Family Therapy, 37:22–32

Whisman, M. A. (2001). The association between depression and marital dissatisfaction. In S. R. H. Beach (Ed.), Marital and family processes in depression: A scientific foundation for clinical practice (pp. 3–24). Washington, DC: American Psychological Association.

Whisman, M. A. (2007). Marital distress and DSM-IV psychiatric disorders in a population-based national survey. Journal of Abnormal Psychology, 116, 638–643. doi:10.1037/0021-843X.116.3.638.

Whisman, M. A., & Baucom, D. H. (2012). Intimate relationships and psychopathology. Clinical Child and Family Psychology Review, 15, 4–13. doi:10.1007/s10567-011-0107-2.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Copyright of Cukurova University Faculty of Education Journal is the property of Cukurova University, Faculty of Education and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.